

Міністерство охорони здоров'я України

Міністерство освіти і науки України

Всеукраїнська громадська організація

«Українська Асоціація Логістики»

Національний фармацевтичний університет

Кафедра управління, економіки та забезпечення

якості у фармації

МАТЕРІАЛИ

VIII науково-практичної internet-конференції з міжнародною участю

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕВОЇ

ЕКОНОМІКИ ТА ЛОГІСТИКИ»

(12 листопада)

MATERIALS

of VIII scientific and practical internet-conference

with international participation

«ACTUAL PROBLEMS OF INDUSTRIAL ECONOMY AND

LOGISTICS DEVELOPMENT»

(12 november)

Харків

2020

УДК 330.101:615.1:658.7

Редакційна колегія:

Головний редактор: проф. **Посилкіна О.В.**

Члени редакційної колегії: проф. **Літвінова О.В.**, доц. **Лісна А.Г.**

**Реєстр з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій:
реєстраційне свідоцтво № 393 від 16.09.2020 р.**

Актуальні проблеми розвитку галузевої економіки та логістики: матер. VIII міжнарод. наук.-практ. internet-конференції з міжнар. участю, Харків, 12 листопада 2020 / ред. кол.: О.В. Посилкіна, О.В. Літвінова, А.Г. Лісна. – Харків : НФаУ, 2020. – 314 с.

Actual problems of industrial economy and logistics development: materials of VIII scientific and practical internet-conference with international participation. November 12, 2020 / ed. board. : O.V. Posilkina, O.V. Litvinova, A.G. Lisna. Kharkiv : NUPh, 2020. – 314 p.

Збірник містить матеріали VIII науково-практичної конференції: обговорення наукових та практичних проблем активізації соціально-економічних процесів на рівні галузі, у т.ч. фармацевтичної, розвитку логістичного потенціалу на макро-, мезо- та мікрорівнях національної економіки, актуальних проблем управління якістю та виробництвом у фармації, формування професійних компетентностей майбутніх фахівців та ін., із залученням вчених, фахівців-практиків, викладачів навчальних закладів та дослідників, докторантів, аспірантів, підприємців із України, Республіки Казахстан, Польщі.

Матеріали подаються мовою оригіналу

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори

Захарченко О.Г. <i>Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного, м. Мелітополь</i> Теоретичні засади енергетичних потоків в системі логістики сфери послуг	55
Ільєнко Л.М. <i>Національний фармацевтичний університет, м. Харків</i> Управління лояльністю фармацевтичних працівників	58
Каламан О. Б. <i>Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса</i> Фінансова стратегія сучасного підприємства: основні підходи	59
Кірієнко С.М. <i>Національний фармацевтичний університет, м. Харків</i> Оцінка впливу зовнішнього середовища на діяльність аптек	62
Колбай М.Г., Жакипбеков К.С. <i>НАО «Казахский национальный медицинский университет им. С.Д. Асфендиярова»</i> <i>г. Алматы, Республика Казахстан</i> Актуальные вопросы совершенствования маркетингового исследования ассортимента антацидных лекарственных препаратов, применяемых для лечения кислотозависимых заболеваний в аптечных организациях города Алматы	63
Котвіцька А.А., Яковлева О.Ю. <i>Національний фармацевтичний університет, м. Харків</i> Роль корпоративної символіки у створенні бренду освітньої послуги	64
Котлярова В. Г. <i>Національний фармацевтичний університет, м. Харків</i> Розробка алгоритму управління діяльністю підприємства	65
Малий В.В., Бондарєва І.В., Каманіна А.В. <i>Національний фармацевтичний університет, м. Харків</i> Дослідження процесу прийняття рішень у фармацевтичних організаціях	66
Мартінова М.В., Коваленко С.М. <i>Національний фармацевтичний університет, м. Харків</i> Основні аспекти застосування мерчандайзингу в аптечних закладах	67
Посилкіна О.В., Лісна А.Г. <i>Національний фармацевтичний університет, м. Харків</i> Обґрунтування пріоритетних напрямків підвищення стійкості і надійності функціонування фармацевтичних ланцюгів постачань в умовах пандемії	68
Посилкіна О.В., Літвінова О.В. <i>Національний фармацевтичний університет, м. Харків</i> Актуальні аспекти формування логістичної інформаційно-інноваційної системи фармацевтичної компанії	71
Сабденалиев М.А., Жакипбеков К.С. <i>НАО «Казахский национальный медицинский университет им. С.Д. Асфендиярова»</i> <i>г. Алматы, Республика Казахстан</i> Исследование фармацевтического рынка противогрибковых препаратов для местного применения (на примере г. Алматы)	72
Сумець О. М. <i>Національний фармацевтичний університет, м. Харків</i> До питання оцінки логістичної діяльності суб'єктів господарювання агоринку	74

Каламан О. Б.

Одеська національна академія харчових технологій, Одеса

Фінансова стратегія сучасного підприємства: основні підходи

kalaman.olga@gmail.com

Відомий фахівець в області стратегічного планування І. Ансофф визначає стратегію як «набір правил для прийняття рішень, якими організація керується у своїй діяльності» [1]. Дане визначення можна змінити для фінансової стратегії, додавши фінансову складову в частині прийнятих рішень, з урахуванням специфіки фінансової діяльності. Під стратегічними фінансовими рішеннями слід розуміти рішення, які лежать в основі фінансово-господарської діяльності підприємства і припускають наявність довгострокових і неминучих наслідків, що впливають на її прибуток [2]. Теоретичні аспекти фінансового стратегічного управління формувалися одночасно з наукою «фінансовий менеджмент». У свою чергу, постулати стратегічного менеджменту лягли в основу історичного розвитку концептуальних основ фінансового менеджменту [3]. На початку 1980-х рр. була створена школа позиціонування, розробки якої в даний час широко застосовуються в практиці управління підприємствами. Школа позиціонування заклала основи стратегічного управління, яке базується на формуванні універсальних фінансових стратегій підприємства [4].

Розглянемо відмітні риси школи позиціонування [4]:

- велике значення приділяється проведенню галузевого аналізу, який зазвичай деталізується до проведення конкурентної оцінки становища підприємства;
- підкреслюється важливість проведення економіко-статистичних досліджень на основі великої емпіричної бази;
- в процесі розробки фінансової стратегії робиться акцент на моделюванні майбутньої конкурентної позиції підприємства на основі відповідного стратегічного матричного інструментарію.

Отже, перші матричні підходи виникли в стратегічному менеджменті в ході еволюції школи позиціонування. Апробацією матричного підходу займалися видатні теоретики і практики свого часу, в числі яких І. Ансофф, М. Портер, Б. Хендерсон [5; 6; 7].

Матричні моделі фінансових стратегій з'явилися в результаті послідовного і взаємопов'язаного розвитку методології фінансового та стратегічного управління. До числа найбільш популярних моделей фінансових стратегій, використовуваних у вітчизняній практиці, відносяться: матриця Ж. Франсона і І. Романа, модель Вищої школи фінансів і менеджменту (ВШФМ) О. М. Лобанової, М. Л. Дорофєєва [8; 9; 10].

В процесі еволюції фінансового менеджменту здійснився якісний перехід від облікових категорій до ринкових індикаторів вартості. Вихід стратегічного управління фінансами за рамки загального стратегічного управління стався в результаті широкого поширення системи управління підприємством на основі ціннісно-орієнтованого підходу. Перш ніж оцінити ступінь і специфіку взаємозв'язку корпоративної і фінансової стратегій, необхідно ідентифікувати економічний зміст останньої. Уникаючи формальних перерахунків, розглянемо сучасні авторські підходи до визначення фінансової стратегії крізь призму зроблених дослідницьких акцентів. На нашу думку, фінансова стратегія представляє собою комплекс взаємопов'язаних дій в рамках підвищення ринкової вартості підприємства, що виражається в стратегічному системному управлінні її фінансами з використанням матричного інструментарію. Основна мета стратегії збігається з головною метою фінансової стратегії і реалізується на базі комплексного алгоритму стратегічного управління підприємством. Е. Е. Светлов вказує на важливість реалізації системного підходу в сучасному менеджменті, коли багаторівнева система організаційних компонентів інтегрується в єдину управлінську ієрархію, що утворить інтегровану стратегію підприємства, яка багато в чому визначається внутрішніми і зовнішніми чинниками [11].

Фактори, що лежать в основі поточної діяльності, виступають як базис реалізації фінансової стратегії, а також впливають на її ефективність управління капіталом [12]. Отже, необхідно враховувати і той факт, що фінансова стратегія підприємства має багаторівневий характер, вона повинна забезпечувати: узгодження стратегічних цілей і операційних завдань окремих фінансових підсистем, а також необхідність мотивації суб'єктів фінансового управління та інших зацікавлених осіб в досягненні стратегічних цілей. Важливу роль в парадигмі стратегічного управління відіграє систематизація видів стратегій підприємства за їх рівнями. Можна виділити такі рівні [13]:

- корпоративна стратегія - комплексне забезпечення максимізації добробуту власників, її розробкою займаються менеджери вищої ланки;
- функціональна стратегія - стратегія на рівні підрозділів за їхньою спеціалізацією: маркетингова, виробнича, фінансова і ін.;
- стратегія бізнес-одиниць - операційні, поточні рішення в рамках встановлених планових значень і правил.

На думку В.І. Беспятих, фінансова стратегія - це функціональна стратегія, свого роду підсистема корпоративної стратегії [14]. Однак ми вважаємо, що фінансова стратегія набагато ширше, ніж просто частина функціональної, оскільки під основною, або генеральною, фінансовою стратегією розуміються дії, спрямовані на забезпечення в довгостроковому періоді максимальної ринкової вартості підприємства, що збігається з рівнем корпоративної стратегії. Можливо, саме цим пояснюється той факт, що топ-менеджмент обов'язково має справу з фінансовою стороною управління підприємством. Основні стратегічні фінансові рішення приймаються саме в рамках корпоративної стратегії, яка поділяється на ряд фінансових стратегій в тій чи іншій галузі управління. Персонал фінансових підрозділів бере участь в реалізації стратегії, але, як правило, фінансова стратегія розробляється топ-менеджментом і може бути погоджена радою директорів. Виходить, що функціональні фінансові підрозділи, скоріше, забезпечують реалізацію цих рішень і генерують пропозиції, але не можуть самі формувати свою стратегію, на відміну від інших функціональних підрозділів. Дана проблема часто вирішується включенням керівника з фінансів до ради директорів, при цьому саме фінансовий директор в повній мірі відповідає за формування фінансової стратегії [15].

Необхідно забезпечувати порівнянність головної фінансової стратегії підприємства і темпів її зростання, що обумовлюється взаємозв'язком корпоративної і фінансової стратегій. Відповідно І.А. Бланку, корпоративній стратегії прискореного зростання відповідає стратегія фінансової підтримки, стратегії обмеженого зростання - фінансова стратегія забезпечення сталого зростання, а для стратегії скорочення слід рекомендувати реалізацію фінансової антикризової стратегії [13].

При реалізації антикризової стратегії формування фінансової безпеки здійснюється не стільки за рахунок відмови від великих боргових зобов'язань, збиткових підрозділів і обладнання, скорочення інвестицій, зменшення частки дивідендних виплат, емісії акцій [16], скільки за рахунок підвищення ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства з ростом ефективності всієї господарської діяльності [13]. В основі стратегій підтримки прискорення і забезпечення стійкого зростання (за І.А. Бланком) лежить показник стійкого темпу зростання і його співвідношення з реальним темпом зростання продажів, цей показник детально розглядається О. М. Лобановою [9], основи його закладені в роботі Р. Хігінса [17]. Особливу цінність концепції сталого зростання визначає взаємозв'язок фінансової стратегії підприємства із загальною стратегією, яка зазвичай і виражається в ряді показників. Стійкий темп зростання підприємства - це темп зростання власного капіталу, джерелом якого служить нерозподілений прибуток [9].

Відмовляючись визнавати використання показника стійкого темпу зростання як універсальний засіб управління фінансами, ми відзначаємо, що сама ідея необхідності врахування саме взаємозв'язку різних областей фінансів підприємства в процесі розробки

нових моделей фінансових стратегій сформувалася у нас в рамках вивчення концепції сталого зростання.

Список використаних джерел:

1. Ансофф І. Стратегічне управління. М.: Економіка, 1989. 562 с.
2. Тесліна А. Г. Стратегії бізнесу: аналітичний довідник. М.: КОНСЕКО, 2008. 442 с.
3. Воробйов А. В. Теорія і практика формування та реалізації фінансової стратегії підприємств внутрішнього водного транспорту: дис. ... д. екон. наук. Н.Новгород, 2011. 294 с.
4. Мінцберг Г., Альстренд Б., Лемпел Дж. Школи стратегій. Стратегічне сафарі: екскурсія по нетрях стратегій менеджменту. Санкт-Петербург: Пітер, 2002. 330 с.
5. Петров А. Н. Стратегічний менеджмент. Санкт-Петербург: Пітер, 2010. 496 с.
6. Портер М. Конкуренція [Текст] / М. Портер; пер. з англ. О.Л. Пелявського, А.П. Уріханяна, Е.Л. Усенко, І.А. Шишкіної. - Москва: Вільямс, 2005. - 608 с.
7. Henderson B. D. Hendemm on Corporate Strategy. Cambridge: Abt Books, 1979. 568 p.
8. Дорофеєв М. Л. Матричні методи управління корпоративними фінансами: дис. ... канд. екон. наук. М., 2010. 139 с.
9. Лобанова О. М. Корпоративний фінансовий менеджмент. М.: ВШФМ РАНХ і ГС при Президентові, 2011. 734 с.
10. Стоянова Е. С. Фінансовий менеджмент: теорія і практика. М.: Перспектива, 2010. 656 с.
11. Светлов Е. Е. Управління фінансами організації на основі системи ключових показників ефективності: дис. ... канд. екон. наук. М., 2008. 152 с.
12. Куніцина М. М., Плешкова Т. Г. Методи оптимізації структури капіталу організації з урахуванням факторів зовнішнього середовища. Фінансові дослідження. 2008. № 1. С. 51-58.
13. Бланк І. А. Фінансова стратегія підприємства. Київ: Ніка-Центр, 2004. 720 с.
14. Беспятих В. І. Фінансова стратегія і організаційні форми розвитку підприємництва. Інноваційний розвиток економіки. 2015. № 3 (27). С. 13-18.
15. Брег Ст. М. Настільна книга фінансового директора. М.: Паблішер, 2017. 608 с.
16. Шим Дж. К., Сігел Дж. Г. Фінансовий менеджмент. М.: Філін, 2002. 400 с.
17. Higgins R. C. Analysis for financial management. Boston: Irwin. McGraw-Hill, 2007. 445p.

Наукове видання

МАТЕРІАЛИ

**VIII науково-практичної internet-конференції з міжнародною участю
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕВОЇ
ЕКОНОМІКИ ТА ЛОГІСТИКИ»**

(12 листопада)

MATERIALS

**of VIII scientific and practical internet-conference with international
participation
«ACTUAL PROBLEMS OF INDUSTRIAL ECONOMY AND
LOGISTICS DEVELOPMENT»**

(12 november)

Відповідальні за випуск Посилкіна О.В., Літвінова О.В., Лісна А.Г.

Формат 60×84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Times ET.
Ум. друк. арк. 12,73. Тираж 100 прим.

Національний фармацевтичний університет.
вул. Пушкінська, 53 м. Харків, 61002, Україна.
Свідоцтво серії ДК № 3420 від 11.03.2009 р.

Надруковано з готового оригінал-макету у друкарні ФОП В. В. Петров
Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.
Запис № 24800000000106167 від 08.01.2009 р.
61144, м. Харків, вул. Гв. Широнінців, 79в, к. 137, тел. (057) 78-17-137.
e-mail:masterbook.ua@gmail.com